

Digitaaliset portfolioit varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa

Kirkkonummen varhaiskasvatus 9/2019

KIRKKONUMMI
KYRKSLÄTT

Diggaa mun digimatkaa – Digga min digiresa

Digitaaliset portfoliot varhaiskasvatuksen pedagogisen toimintakulttuurin kehittämisessä

DMD –hanke
Kati Smeds
2016 - 2018

PRO-koulutus ja
-konsultointi

DMD -jatko hanke
Kirsi-Marja Heikkinen
2018 - 2019

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

PRO-koulutus ja
-konsultointi

Diggaa mun digimatkaa – Digga min digiresa

Kehittämishanke (OPH) 2016 – 2018

- Kehitetään digitaalisen portfolion pedagoginen malli ja kokeillaan mallia käytännössä jollakin soveltuvalla alustalla
- Vahvistetaan lasten ja varhaiskasvatuksen henkilöstön tvt-osaamista sekä kehitetään varhaiskasvatuksen tvt:n hyödyntämiseen liittyvää toimintakulttuuria digitaalisen portfoliotyöskentelyn avulla
- Kehitetään organisaatioiden VASUN ja EOPS:in mukaista pedagogiikkaa johtamista vahvistamalla (coaching)

Jatkokehittäminen (OKM) 2018 – 2019

- Portfoliotyöskentelyn kehittäminen a) alle kolmivuotiaiden, b) eri kieli- ja kulttuuritaustaisten perheiden ja c) esi- ja alkuopetuksen näkökulmista

Plussat ja miinukset: Digitaalinen portfolio

Kokemuksia Diggaa mun digimatkaa -hankkeista

- Monipuolisemmat dokumentit
- Kasvun ja kehityksen monipuolisempi havainnointi
- Kodin ja päiväkodin yhteistyön tukeminen
- Dokumenttien säilytys, säilyvyys ja järjestyksessä pitäminen
- Laitteiden saatavuus ja toimivuus
- Tietotekniset taidot
- Kielteisyys digitaalisuutta kohtaan yleensä
- Lapsen omaehtoisen selailun turvaaminen, digi vs. mappi
- Mitä hyötyä kasvun kansioista yleensä?
- Millä ajalla tehdään?

Digitaalisen portfolioityöskentelyn pedagoginen malli (jatkohanke)

DIGITAALISEN PORTFOLIOTYÖSKENTELYN PEDAGOGINEN MALLI

VASU/ EOPS	
LAPSEN VASU / EOPS	
Lapsen vahvuudet, mielenkiinnonkohteet ja tarpeet Tavoitteet pedagogiselle toiminnalle ja tuen toteuttamiselle	
LAPSEN YKSILÖLLINEN KEHITYSTASO	
DOKUMENTOINTI	
<ul style="list-style-type: none"> - LAPSI, KASVATTAJAT ja VANHEMMAT dokumentoivat suunnitellusti ja spontaanisti - KASVATTAJAT ja VANHEMMAT mahdollistavat ja tukevat lapsen itsenäistä dokumentointia - Lapsen arkea, toimintaa, oppimisprosesseja, projektien eri vaiheita, tuotoksia, - Monipuolisesti: medialeikki, sadutus, videointi, valokuvaus, äänittäminen, sanelu, erilaiset sovellukset 	
<i>Lapsen osallisuus, tvt-osaaminen, monilukutaito, ajattelu, estetiikka, eettisyys, mediakasvatus- ja kriittisyys</i>	
T	DOKUMENTTIEN VÄLISÄILYTYΣ ⇒ VALIKOINTI
U	<ul style="list-style-type: none"> - LAPSI valitsee dokumentit portfolioon mahdollisimman pian dokumentoinnin jälkeen - KASVATTAJA ja VANHEMPI tukevat valintaa keskustelemalla ja kysymällä sopivia kysymyksiä - Nuorimpien lasten kanssa AIKUINEN voi tehdä harkiten valinnan havaintojensa perusteella: lapsituntemus ja sensitiivinen kohtaaminen auttavat tunnistamaan lapselle merkityksellisiä asioita - Arviointikriteerit ja perustelut: Miksi jokin valitaan?
U	<i>Osallisuus, aiattelunaidot, itseilmaisu, vuorovaikutus, itsearviointi, valintojen teon harjoittelu, perustelu</i>
M	REFLEKTOINTI
A	<ul style="list-style-type: none"> - LAPSI pohtii, ja KASVATTAJA mahdollistaa ja mallintaa keskustelun avulla reflektointia esittämällä lapselle sopivia kysymyksiä - Toiminta-tunne-ajatus: Mitä tässä tapahtuu? Mitä teen? Miltä se tuntui? Mitä ajattelin siitä? - Aikaisempien töiden tutkiminen ja vertailu, tulevien oppimiskokemusten suunnittelu - Mitä opin – osasin jo ennestään xxx, opin siis xxx? Mitä haluaisin oppia seuraavaksi?
A	<i>Osallisuus, itseilmaisu, vuorovaikutus, ajattelu, tunnetaidot, itsesäätelyn taidot, oppimaan oppiminen</i>
I	ESITTELY JA JAKAMINEN
L	<ul style="list-style-type: none"> - LAPSI katselee portfolioaan yhdessä KASVATTAJAN, VANHEMMAN tai muiden LASTEN kanssa tai esittelee portfolioaan ja sen dokumentteja muille suunnitellusti ja spontaanisti: iloitaan yhdessä lapsen dokumenteista ja oppimisesta - AIKUINEN tarjoaa lapselle mahdollisuuden esittelyyn, kannattelee ja sanoittaa esittelyä
L	<i>Osallisuus, ajattelu, itseilmaisu, itsetunto, kulttuurinen osaaminen ja tietoisuus, vuorovaikutus</i>
U	ITSEARVOINTI
U	<ul style="list-style-type: none"> - LAPSI arvioi portfolioaan, sen dokumentteja ja omaa työskentelyään AIKUISEN tukemana - Koko digitaalisen portfolioon tarkastelu: kohdentuminen erityisesti lapsen oppimiseen - Dokumenttien vertailu toisiinsa: kasvun, kehittymisen ja oppimisen osoittaminen
U	<i>Osallisuus, ajattelu, käsitys itsestä oppijana, kiinnostuksen kohteet, itsearviointi, vuorovaikutus</i>
KÄYTTÖ, ARVIOINTI JA KEHITTÄMINEN	
<ul style="list-style-type: none"> - Dokumenttien hyödyntäminen toimintakulttuurin arvioinnissa ja kehittämisessä - Lapsen VASUN ja esiopetussuunnitelman päivittäminen yhdessä LAPSEN kanssa - Portfolioityöskentelyn jatkuvuus: päiväkodin sisällä ja esiopetuksesta kouluun - Kasvatusyhteistyö VANHEMPIEN kanssa 	
Diggaa mun digimatkaa 2	
Muokattu hankkeen ensimmäisen vaiheen mallin pohjalta Opetus- ja kulttuuriministeriön avustuksen tuella	
Tekijät: Maria Alanko, Kirsi-Marja Heikkinen & hankkeen kehittäjäryhmien kasvattajat 2018	

- Kasvunkansio/digitaalinen portfolio ≠ pedagoginen dokumentointi
  - Voidaan kuitenkin hyödyntää osana pedagogisen dokumentoinnin prosessia
- Digitaalinen portfolio ≠ valokuva-albumi
  - Portfoliolla on myös muistoja säilyttävä funktio
  - Laadukas työskentely on tavoiteltavampaa kuin dokumenttien suuri määrä
- Portfolion muoto on digitaalinen ja dokumentointi tapahtuu viime kädessä digitaalisesti, mutta kaikkea sisältöä ei tuoteta digitaalisesti

Heikkilän päiväkoti (esimerkki)

Heikkilän päiväkoti (esimerkki)

- Nuput
- Silmut
- Kävyt

- Sivukartta
- Haku
- Arviointipohjat

Heikkilän päiväkoti (esimerkki)

Esimerkki: Kuvagalleria

Esimerkki: Toimintakalenteri

< > Nyt **Syyskuu 2019** Päivä Viikko Kuukausi

Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
26	27	28	29	30	31	1
2	3	4	5	6	7	8

MALLI: Päiväkodin etusivu

Päiväkodin etusivu on **julkinen**, kaikille internetin käyttäjille näkyvä sivu. Päiväkoti voi hyödyntää etusivua haluamallaan tavalla esimerkiksi kaikkeen yleiseen tiedottamiseen.

Päiväkodin etusivu koostuu vähintään seuraavasta sisällöstä:

- Päiväkodin toiminta-/oppimisympäristön kuvaus (esim. kuvagalleria)
- Päiväkodin yhteystiedot

Mitä muuta päiväkodin etusivulla voi olla (esimerkkejä):

- Päiväkodin toimintaan liittyvää julkista materiaalia tai linkkejä esimerkiksi varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, ruokalistat, erilaiset ohjeet.
- Tietoa menällään olevista hankkeista
- Päiväkodin yleinen toimintakalenteri (esim. loma-ajat, polkkeukset)
- Uutisvirta (blogi) päiväkodin toimintaan liittyvistä tapahtumista

Esimerkki: Yhteystiedot

Esimerkki päiväkot
Osoitteentie 10
02400 Kirkkonummi

Ryhmä A: 040-123 456 78
Ryhmä B: 040-876 543 21

Päiväkodinjohtaja:
Henkilö Huttunen
040-654 987 12

Päiväkodin varajohtaja:
Hahmo Hakkarainen
040-456 123 78

Päiväkodin etusivu

- Julkinen sivu
- Ylläpitäjinä päiväkodinjohtaja, VEO sekä päiväkodin nimetyt TVT-tukihenkilöt

Peda.net > Kirkkonummi > Varhaiskasvatus > Heikkilän päiväkoti (esimerkki) > Nuput

Näytä toiminnot

Jani Kuosmanen Uloskirjautuminen

Heikkilän päiväkoti (esimerkki)

Heikkilän päiväkoti (esimerkki)

- Nuput
  - Nuput 2019 - 2020
- Silmut
- Kävyt

Sivukartta

Haku

Nuput

MALLI: Ryhmän etusivu

Tämä sivu on julkinen. Suhteellisen pysyvää ja muuttumatonta sisältöä. Yleensä ei tarvetta päivittää usein.

Tärkeitä linkkejä

Kirkkonummen kunnan varhaiskasvatuksen sivut

Kuvia tiloistamme

Näytä kuvat katselutilassa

Ryhmän etusivu

- Julkinen sivu
- Ylläpitäjinä ryhmän henkilökunta
- Sisältö melko pysyvää ja muuttumatonta, ns. "eteisen seinä"

Peda.net > Kirkkonummi > Varhaiskasvatus > Heikkilän päiväkoti (esimerkki) > Nuput > Nuput 2019 - 2020

Näytä toiminnot

Jani Kuosmanen Uloskirjautuminen

Heikkilän päiväkoti (esimerkki)

Heikkilän päiväkoti (esimerkki)

- Nuput
  - Nuput 2019 - 2020
    - Lapsi 1
    - Lapsi 2
- Silmut
- Kävyt

Sivukartta

Haku

Nuput 2019 - 2020

Tällä sivulla...

...koko ryhmän blogi tai ryhmän portfolio.

Sisältöä, joka näkyy kaikille ryhmän huoltajille.

Tällä viikolla valmistamme omia taidevalokuvia

IMG_0911.JPG 1,5 Mt

Tässä voi kuvata tarkemmin tapahtumia.

0 kommenttia

Malliryhmän kalenteri

< > Nyt

Tiistai 24.9.

11:00 Tapahtuma X

14:00 Tapahtuma Y

iCal-syöte

Toimintavuoden sivu

- Rajattu ryhmän lasten huoltajille
- Huoltajat saavat lukuoikeuden liittymisavaimella
- Sivun voi sisältää ryhmän blogin/portfolion
- Ei ns. virallinen tiedotuskanava

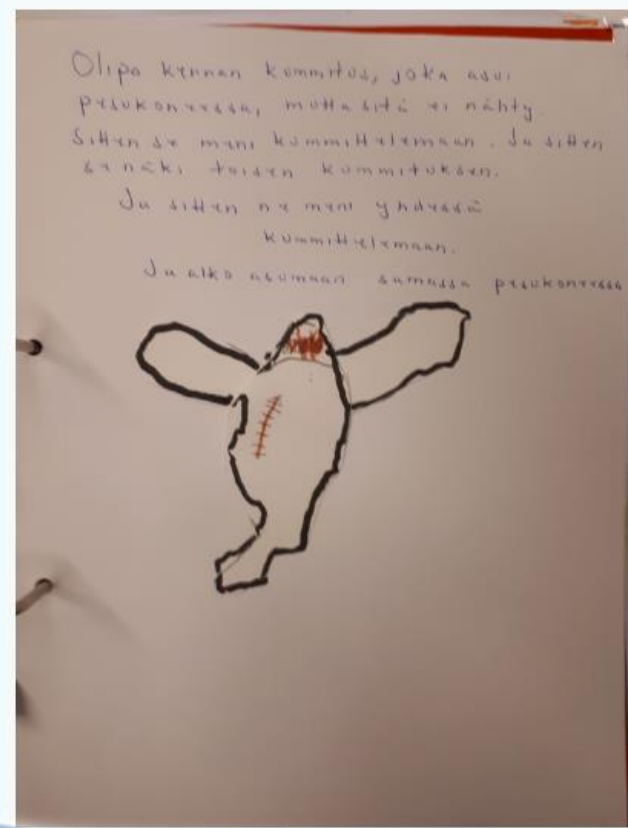
Miten hyödynnät mallikansiota

Tämä kansio sisältää erilaisia ideoita dokumenteista, joita lapsen digitaaliseen portfolioon voidaan tallentaa. Kunkin esimerkin kohdalta löytyy työskentelyprosessiin liittyviä ohjeita tai kuvaus siitä, miten dokumentti on työstetty. Esimerkeillä pyritään esittelemään, millaisilla erilaisilla digitaalisilla työvälineillä ja välineillä voidaan tuottaa dokumentteja lapsen kansioon.

Kummitusomepelokuva ja karkea tarina

Eskariryhmässä on tehty ompelukuva. Lapsi on suunnitellut ja piirtänyt ompelukuva kummituksen. Tämän jälkeen on pistelty reiät ja ommeltu langalla. Eskari on kertonut kummituksesta tarinan.

Tarinan ja ompelun lisäksi tuumaustauoilla / arvioinnissa voidaan käydä läpi työskentelyä ja toiminnan eri tasoja. Mitä ajattelit, mitä tunsit, mitä teit? Lisäksi lapsen kanssa voidaan pohtia tarinaa ja mitä voisi tapahtua nyt? Mitä kummitukselle nyt kuuluu?

Minä harrastan...

Tähän on mahdollista liittää lapsen oma reflektointi/sadutus itselle tärkeistä harrastuksista ja asioista, joiden tekemisestä pitää erityisesti. Lapsen kertomaan voidaan myöhemmin palata uudelleen, jolloin huomioita voidaan kiinnittää esimerkiksi siihen, mitä kaikkea lapsi on tekemisen äärellä oppinut.

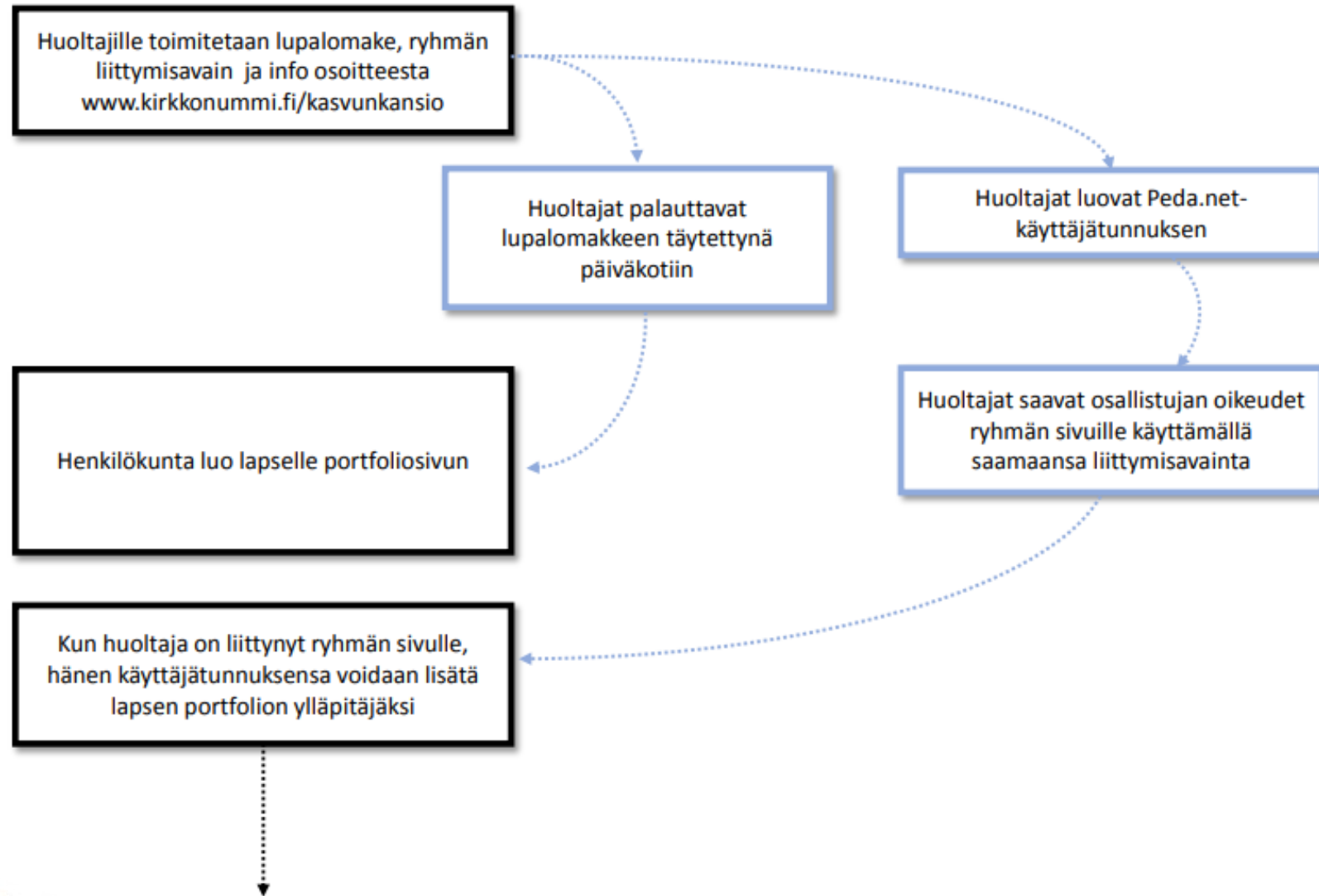
Näytä kuvat katselutilassa

Lapsen portfolio

- Rajattu vain lapsen huoltajille
- Henkilökunnan lisäksi myös huoltajat ovat lapsen portfolioon ylläpitäjiä
- Henkilökunta lisää huoltajille oikeudet
- Asiakkuuden päättyessä huoltaja siirtää lapsen portfolioon oman käyttäjätunnuksensa taakse

Portfoliotyöskentelyn aloitusprosessi

A black camera case is open on the left, and a silver digital camera is on the right, both on a wooden surface. The camera has a lens with 'SUPER OPTICAL ZOOM' and '18-270mm' written on it. A yellow sticker on the camera says 'HIGH SPEED DEEP MOVIE'. The background is a wooden surface with a blue curved border at the bottom.

Jani Kuosmanen
Varhaiskasvatuksen TVT-ohjaaja
jani.kuosmanen@kirkkonummi.fi

KIRKKONUMMI
KYRKSÄTT